

Tardieu pride spet na krmilo

Pariz, 27. febr.—Andre Tardieu je spet sprejel mandat, da organizira novo vlado, ko je dobil zagotovilo od Poincaréja, da bodo sodelovale desničarske stranke. Ako se mu posreči sestaviti kabinet, bo nova Tardieujeva vlada veliko bolj nazajnjaška kot je bila prejšnja. Ako pa se njegova nakana izjalovi, je skoro gotovo, da pride stari Poincaré nazaj na krmilo.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narednina: za Združeno državo (vseeno Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 za četrti let; za Chicago in Cetero \$7.50 za celo leto, \$3.75 na pol leta; za inostranstvo \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cetero \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. — Rokopisi se ne vračajo.

Advertising rates on agreement. — Manuscripts will not be returned.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 South LaSalle Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Društvo v obliki, na primer (Jan. 21-26), poleg vsakega člana na naslovu, pomeni, da vam je s tem društvo postala stalna. Ponovila so praviloma, da se vam list po vaši.

122

Po osemnajstih letih

Leta 1912 je katoliški župnik John L. Belford v Brooklynu, N. Y. zapisal v svojem mesečniku "Mentorju" sledeče besede:

"Socialist je nevaren človek. Nevaren kot kolerična ali kuga. Socialist je stekel pes v človeški družbi in treba bi ga ustreliti."

Od tega časa je preteklo osemnajst let. Ali se je župnik Belford kaj spremenil v tem času? Pač, avanziral je. Postal je monsignor. Kaj pa njegovo krivoločno mnenje o "steklih psih" socialistih, se je kaj spremenilo? Pač — spremenilo se je za pol palca.

Pred par tedni (4. februarja) je msgr. Belford govoril v Torontu, Kanada, na povabilo ondodnega "Catholic Truth Society". Govor je bil oglašen tudi za nekategorizirane in na koncu govora so bila dovoljena vprašanja. Ko je torej govornik zaključil, se je med poslušalci dvignil moč in dejal:

"Leta 1912 sem bil v New Yorku in takrat ste pisali v vašem listu, da so socialisti stekli psi, katere bi treba postreliti. Socialist Ramsay MacDonald je danes predsednik angleške vlade; drugi prominentni možje so socialisti. Ali ste še mnenja, da so socialisti stekli psi, katere bi treba postreliti?"

Kakor ptoča "The Evening Telegram" iz Toronta, je msgr. Belford odgovoril sledeče:

"Socialisti so več vrst. Ramsay MacDonald pripada pravim socialistom. (Aplavz v dvorani.) So pa še drugačni, to je taki, ki verujejo v bombe in umore. Ti so stekli psi in treba bi jih odstraniti iz človeške družbe. Nekeč sem priporočal kroglo. Morda bi bilo boljše, če bi bil priporočal vrvi. Kroglja se rabi samo enkrat, toda vrv lahko porabiš over and over."

To vam je katoliški duhoven John L. Belford po osemnajstih letih! Pred osemnajstimi leti je bil božji strelec, danes je pa božji oblašalec, ker se vrv lahko večkrat porabi, kroglja pa samo enkrat! Pred osemnajstimi leti mu je bil vsak socialist stekel pes, danes pa dela razliko. MacDonald je pravi socialist (to je rekel v Kanadi, ki pripada vsaj še na papirju angleškemu imperiju)! Monsignor zna, kako je treba respektirati oblast, katero so izvajovali angleški delavci! MacDonald je dober — da se ni v osemnajstih letih prav nič spremenil v idejah. Danes je pravi socialist! In baš pred par dnevi je MacDonald povedal religioznim zlotom, da versko vprašanje v Rusiji ni na dnevnem redu angleške delavske vlade! Bo že pravil!

Msgr. Belford je velik demagog. Tak je, kakršni so vsi rimski hlapeci, ki zahtevajo zase neomejeno svobodo, za druge pa, ki so spoznali vtolost njihove "resnice", pa zahtevajo kroglo in vrv.

Državno vrhovno sodišče v Coloradu je zadnji teden izjavilo, da je kontraktna ali tovariška ženitev "legalizirana prostitucija." Šlo je za slučaj nekega odvetnika, ki se je oženil na podlagi pogodbe, da se v slučaju nesporazuma lahko ločita in on plača ženi sto dolarjev za vsako leto skupnega življenja. In ko sta se ločila, je ona tožila za denar.

Legalizirana prostitucija! Kakor se vzame. Potemtakem je vsak brak legalizirana prostitucija, kjer žena zahteva denarna izplačila po ločitvi. In vsak brak, v katerem živi žena z možem samo zato, da ima kruh, obkole in kot. Vsak brak, pa naj je poroka cerkvena ali civilna, v katerem ni ljubezni in enakopravnosti, je legalizirana prostitucija, if you please. In koliko jih je!

Slava čikaških zločinov se razlega tudi po časopisju v Dravski banovini. Kar mrzaj jih stresa, ko čitajo krvave reporte. Saj ni taka reč, ne! Pomisliti je treba, da je nas čikaškanov — brez Rusov — tri milijone in 90 odstotkov teh treh milijonov ogreva krščanska ljubezen do bližnjega. Torej nismo slabi ljudje. Križ je, ker gledajo iz Evrope na nas z vseh mogočih perspektiv. Na primer v Ljubljani vidijo zločinske tolpe in bombe — v Moskvi pa vidijo v vsem tem proletarsko revolucijo...

Glasovi iz naselbin

Zapisnik Vseslovenske prosvetne zveze

Enumclaw, Wash. — Prvo konvencijo jugoslovenskih zastopnikov v državi Washington, katere se je vršila dne 22. dec. 1929 v Krainu, Wash., otvoril začasni predsednik John Chakada ob deseti uri dopoldne s primernim nagovorom. Delegatom razložil pomen tega zborovanja. Pravi, da so tukajšnja društva sklicala to zborovanje in da so bila pozvana vsa jugoslovenska društva v tej državi, da se ga udeležijo in v njeni sodelujejo. Nadalje, da priredimo vseslovenski izlet (picnik) in da se povabi vse Slovane v tej državi da se udeležijo te veselice. Nadalje omeni, da bi bilo dobro, da se delegatje vpišejo po imenu in katera društva zastopajo v svrhu zborovalnih pravic na tem zborovanju, kar je bilo enoglasno sprejeto.

Prisotni delegati so kakor sledi: Za št. 57 SNPJ v Black Diamond, Frank Repovš in Jernej Melaveč; za št. 271 HBZ, Aberdeen, Juraj Markič; za št. 4 SSPZ, Black Diamond, Rudolph Jambec in Jack Remski; za št. 82 JSK, Black Diamond, Martin Zupan in John Tratik; za št. 425 HBZ, Tacoma, George Lisac in August Broz; za št. 377 SNPJ, Renton, Joseph Plavec in Albin Sternad; za št. 84 SSPZ, Cumberland, Martin Lakovšek in Tom Crnkovič; za št. 611, SNPJ, Seattle, Anton Starha; za št. 246 HBZ, Tacoma, Stjepan Ercegović in Paul Krilič; za št. 85 SSPZ, Renton, Sam Petchnik; za št. 167 JSKJ, Tacoma, George Porenta in Joseph Zatkovič; za št. 403 SNPJ, Tacoma, Andy Jurasič in Jack Saletič; za št. 162 JSKJ, Krain, Matt Petchnik in Jernej Krašovec; za št. 29 SSPZ, Krain, Cyril Ermenc in Rudolph Petchnik; za št. 32 JSKJ, Krain, John Chakada in John Polaynec; za št. 189 HBZ, Wilkenson, Slavomil Leov in Juraj Sevelj, skupno 29 delegatov.

Predsednik vpraša delegate, če se ni kateri registriral. Nato se oglašajo delegati Killi, da so navzoči trije zastopniki od političnega kluba iz Tacoma, ki bi bili radi navzoči pri zborovanju. Predlog, da se dovoli dva delegata, je bil enoglasno sprejet. Sprejeta sta bila Srečka Bilanko in Steve Popović. Nadalje delegat Lisac poroča, da je navzoč tudi eden zastopnik od čehoslovenskih društev. Predlog enoglasno sprejet, da se proglasi Adam Macka zastopnikom za Čehoslovake. Istčasno dobi konvencija telefonično obvestilo, da se Roko Tolza, delegat društva št. 439 HBZ, iz Seattle radi zadržka ne mora udeležiti zborovanja. Prosi, da se mu pošlje en iztis zapisnika; se vzame na znanje.

Čita se zapisnik, katerega so vodila društva v Krainu pred konvencijo, ki se sprejme. Pri de se na volitve konvenčnega odbora. Za predsednika so bili nominirani: George Lisac, George Porenta, Juraj Markič in John Chakada. Markič in Chakada odklonita nominacijo. Geo Lisac je dobil 25 glasov in Porenta 10. Lisac je bil zvoljen konvenčnim predsednikom. Za podpredsednika sta bila nominirana Chikada in Porenta, ker Porenta odkloni, se proglasi John Chikada podpredsednikom. Andy Jurasič se zvoli enoglasno zapisnikarjem. Matt Petchnik predloži sledeči dnevni red, ki se ga enoglasno osvoji: 1.) Otvoritev konvencije. 2.) Volitve konvenčnega odbora. 3.) Poročilo začasnega odbora. 4.) Ustanovitev Jugoslovenske zveze v državi. 5.) Prireditve vseslovenskega piknika. 6.) V kake vrste se bo porabil morebitni dobiček. 7.) Bodoče zborovanje zveze. 8.) Razno. 9.) Volitve odbora. Delegat Ercegović povdarja, da se popravi beseda Jugoslovenska in se naj glasi "Vseslovenska prosvetna zveza." Enoglasno sprejeto. Del. Broz predlaga, da se da v zapisnik le ono, kar je bilo predlagano in sprejeto. Predlog enoglasno sprejet. Delegat Markič predlaga, da se zabilježijo imena delegatov v zapisnik, kateri so koj predlagali. Preide se na razpravo, v kake vrste se bodo porabil morebitni dobiček od

veselice. Matt Petchnik nasvetuje, da se dobiček razdeli med ona društva, katera založijo denar za financiranje veselice. Delegat Porenta svetuje, da je bolje, da se drži denar v blaginji zveze. Delegat Markič, predlaga, da se najprej denar povrne onim društvom, katere so denar založila za financiranje veselice in da se ostala vsota drži v blaginji zveze za nadaljnje delo. Predlog enoglasno sprejet.

Govori se tudi, da bi se ustanovila zveza. Delegat Albin Sternad povdarja, da se on nikakor ne strinja, da bi se ustanovljalo tako politično zvezo, ker on ni poslan od društva, da pomaga ustvariti ali ustanoviti kako politično društvo, ampak da deluje na to, da vsa društva v tej okolici priredijo jugoslovenski piknik. Delegat Matt Petchnik povdarja, da je umestno, da se priredi tak piknik, ali piknik je samo zato, da se naredi medsebojno spozna in se malo razvedri. Organizacija pa je potrebna za nas Slovane v tej državi. Ako si ustanovimo tako organizacijo, bo v korist in ponos vsem Slovanom. Nadalje, ako v volitvah nastopimo združeno, bomo gotovo upoštevani in kaj doseglji v tej državi. Delegat Leon predlaga, da se izpusti beseda politika in se ustanovi Vseslovenska zveza v državi Washington. Delegat Matt Petchnik dodane, naj se imenuje Vseslovenska ameriška prosvetna zveza v državi Washington. Predlog je sprejet z 24 glasovi proti enemu. Delegat G. Porenta predlaga, da se meseca julija priredi vseslovenski piknik na Farmers' picnik grovn v Enumclaw. Predlog enoglasno sprejet.

Preide se na razpravo, kedar in kje se priredi prihodnje zborovanje. Delegat Chakada predlaga, da se da odboru polno moč, da isto skliče kadar in kjer se mu bo videlo najbolj ugodno. Sprejeto. Delegat Albin Sternad predlaga, da se priredi eno plesno veselico v Krainu za financiranje piknika. Sprejeto. Delegat M. Petchnik predlaga, da se zbere odbor, ki priredi to veselico. Nadalje, da preskrbi vstopnice in jih razpošlje na vsa društva, katera so danes tu zastopana. Predlog enoglasno sprejet. V odbor so bili izvoljeni: J. Chakada, M. Petchnik, J. Krashovetz, A. Sternad, G. Porenta in M. Zupan. Nadalje delegat Chakada povdarja, da se poroča o tem zborovanju tudi v hrvaških novinah. Delegat Markič prevzame, da če on stvar poroča v hrvaške časopise.

Pred. Lisac vprašuje, kako se bo financiralo organizacijo, katero smo danes ustanovili in poda svoje mnenje, da bi bilo najbolje, da vsako društvo položi \$25 jamščine, kakor je bilo določeno v okrožnicah, s katerimi se je, to zborovanje sklicalo. Delegat Markič povdarja, da on ne ve ali se bo njegovo društvo strinjalo s sklepom te konvencije in da more poprej vsi stvar predložiti društvu. Svetuje pa, da vsa ona društva ozioroma zastopniki, ki imajo polno moč, da takoj založijo omenjeno vsoto. Ostala pa pošljejo blaginju, ko hitro njih društva stvar odobrijo. Delegat Ercegović predlaga \$15 za začetek za vsako društvo. Delegat Markič doda, da vsako društvo založi \$25. Predlog za \$25 v večino sprejet.

Pred. Lisac vpraša, ali se naj pravila sestavijo danes ali se naj počaka, če se bomo spoznameli z ostalimi Slovani in potem sestavili pravila skupno. Ker so bili vsi delegati mnenja, da je bolje, da se počaka, da vidimo kakšnega mnenja bodo ostali Slovani, se stvar predloži do prihodnje konvencije. Delegat Porenta apelira na zborovalce, da vsak poroča svojemu društvu le čisto resnico in da vsak agitira za novo ustanovljeno organizacijo. Delegat Markič predlaga, da se publicirajo današnji zapisnik v listih. Predlog enoglasno sprejet.

Preide se na volitve odbora za novo ustanovljeno organizacijo. Preds. G. Lisac vpraša zborovalce, koliko odborovnikov se bode volilo. Delegat Markič predlaga, da se zbere sedem od

bornikov in sicer štirje v izvrševalni in trije v nadzorni odbor. Predlog sprejet. V izvrševalni odbor so bili enoglasno izvoljeni: Predsednik, Geo. Lisac, podpredsednik John Chakada, tajnik Matt Petchnik, blaginjski John Polaynec. V nadzorni odbor pa: Geo. Porenta, preds., Slavomil Leov in Albin Sternad. Novo izvoljeni odbor se zahvaljuje za zaupanje ter povdarja, da bodo delovali po svojih močeh, da združijo vse Slovane v državi Washington v te organizacije. Preds. Lisac pa apelira na zborovalce, da priznajo delo začasnega odbora in da se da istim zahvala tudi v zapisnik. Delegatje v tem smislu izrečejo začasnemu odboru zahvalo za njegovo delo. Ker je dnevni red izčrpan, se predsednik Lisac zahvaljuje delegatom za njih složno in mirno zborovanje in jih poziva, da gremo takoj na delo ter zaključijo sejo ob 5. uri zvečer.

Andy Jurasič, zapisnikar.

O Banovčevem koncertu

Durant City, Pa. — V soboto večer dne 15. februarja smo imeli koncert, katerega je priredil g. Svetozar Banovec. Nestrpno smo pričakovali njegovega nastopa. Ko se je prikazal na odru smehljajočega obraza in zapel, "Kje je moj mili dom", smo bili vsi vžvičeni. Še bolj je nas presenetil v drugem delu, ko je nastopil v narodni noši.

Naša naselbina je zelo mala, na koncertu pa je bila kljub temu velika udeležba. Starejši naseljenici pravijo, da ni bil poset v mestni dvorani še nikdar tako velik kot to pot. Rojaki so priliž iz St. Marysa, Johnsonburga in od drugod; med udeleženci je bilo tudi veliko Čehov in Slovkov ter domačinov. Vsem se prav lepo zahvaljujemo.

Banovec smo povabili, ker smo želeli slišati slovensko pesem in s tem povzdigniti Slovence v naši naselbini. Dosegli smo oboje. Udeleženci so bili s programom jako zadovoljni, kar se je čitali z njih obrazov. Tista naselbina, ki želi uživati pri ur klišane petja in povzdigniti naš narod, naj le povabi g. Banovca, ker on je zmogel vse to vam dati. — Jernej Krajec.

Subelj poje na radio v Milanu

Berlin, Nemčija, 7. febr. — Zopet sem v Berlinu. Takoj po petju na radio v Milanu sem moral odpotovati semkaj radi neke važne zadeve, o kateri poročam pozneje.

V Milanu sem pel od devetih do enajstih zvečer v presledkih zamorske pesmi. Bili so zelo navdušeni in direktor dr. Ferrieri, me je želel angažirati za prihodnjih 14 dni. Če pridem nazaj v Milan, bom še pel. Moje milansko petje so poslušali tudi v Ljubljani. Najbolj me veseli, ker sem prvi Slovenec, da je pel na milanski radiopostaji, ki je popolnoma v fašističnih rokah. Ponosen sem tudi na to, da sem prvi denar po vrnitvi iz Amerike zaslužil v najbolj kritičnem mestu — posebno za petje. Ker je šlo vse v hitrem tempu, sem bil zopet par dni Amerikanec, kar mi tako dobro dene.

Kot v Ameriki, tako me tudi tukaj vedno žene iz kraja v kraj, kot da nimam obstanka. Večni popotnik! — Iskreno pozdravljam vse čitatelje Prosvete. — Anton Subelj.

Z montanskih planin

Red Lodge, Mont. — Pred dvema letoma je bilo ustanovljeno pevsko društvo "Veseli bratje", ki je pod vodstvom mr. L. Certalicha iz Bear Creeka. Društvo dobro napreduje in ima že svojo dvorano za poletne zabave. Dvoroana stoji na lastnem zemljišču, ki ga je omenjeno društvo kupilo in uredilo tako, da je eden najlepših parkov v naselbini. V reanici nimamo dosti poletja tukaj v teh snežnih planinah, pač pa je to toliko bolj priljubljeno in interesantno za prirejanje zunanjih zabav: Zeleti je le, da se pevske vaje, ki so začasnoukinjene, zopet kmalu obnovne. Vabljeni so člani omenjenega društva, da se bolj aktivno udeležujejo sej. Znano je vsem, da smo vsi enakopravni člani, torej je priporočljivo, da pridete na sejo in se informirate o poslovanju vašega podjetja; da v slučaju ne-bo kakšnega nesporazuma, ako pride od tega, da je kateri izmed članov izključen radi

neplačanih mesečnih prispevkov. Upam, da je vsem znan sklep društva. — Seje se vrše vsaki prvi ponedeljek v mesecu ob 7. uri zvečer pri rojaku Jernej Burkelecu v drugem nadstropju. Kar se tiče delavskih razmer, so podnormalne. Do sedaj so premoregovri obratovali nekoliko nad polovico časa, od sedaj naprej pa, kakor izgleda, bodo pa pod polovico časa, torej svetujem rojakom, da ne hodijo za delom semkaj, ker ga ni še za nas, ki že tu stanujemo. Tam pa tam se kateri poslovi od nas, bodisi ene ali druge narodnosti, ki si gre iskati boljše kruha. Vse to je vzrok, da ne moremo beležiti nikakega večjega napredka, bodisi v društvenem, kulturnem ali političnem delu. Upajmo, da se boljši časi povrnejo.

Pozdrav vsem rojakom in čitateljem Prosvete.

K. Erznosnik.

Zabava

Detroit, Mich. — Delavskih razmer ne bom omenjal, ker so že tako dobro opisane iz vseh kotov sveta, vsak tudi poroča le slabo. Ako se pa pripeti, da kateri poroča, da se dela poljovno, pa zraven omeni, da je pa plača slaba; torej je le samo slabo, slabo, slabo. Ali jaz sem nekam zašel.

Hočem namreč poročati nekaj dobrega, veselja in zabavnega. Res je, da imamo vse polno veselice, vsako soboto in nedeljo se vršijo in tudi čez teden, ako je kakšen praznik. To pa ne drži našega novega društva št. 220 SSPZ, da bi se ne vrglo v ta vrtilnece in počevalo številno zabav. Zato so člani tega društva sklenili, da prirede zabavni večer v korist društvene blaginje dne 8. marca na 116 E. 6 mile rd., pričetek ob 7. uri zvečer. Rojake, ki se znajo, da je vsak zašletek težak, zato vas uljudno vabimo, da se te naše prve prireditve v čim večjem številu udeležite in nam gmotno pripomorate. Vstopnina bo samo 25c za osebo. Za točno in zadovoljivo postrežbo v vseh ozirih bo skrbel odbor.

Pridite vsi, stari in mladi, bo za vse dosti zabave. Na svidenje 8. marca. — J. K.

Od starega naročnika

Kellogg, Idaho. — Ker nimamo tukaj lokalnega zastopnika, me dolžnost veže, da sam pošljem naročnino za Prosveto. Na njo sem naročen, odkar je začela izhajati in jo pridno čitam. Ker je Prosveta naš najboljši list, toplo priporočam vsem Slovincem, da si jo naroče.

Mimogrede naj še omenim o delavskih razmerah, ki niso ne pod ničlo in ne nad ničlo. Tukaj je dosti rudnikov in topilnic, ki se prilčno obratujejo. Vendar sem pa dalj časa hodil za delom, predno sem ga dobil, ker sedaj se še ne dobi lahko. Delo v rudnikih in topilnicah je zelo nevarno in tudi nezdruvo. Ako se človek ne pobije, dobi pa takozvano majnarstvo jetiko. Je sicer nekaj delavcev, ki delajo že dolga leta tukaj in jim ni nič, ali teh je malo. Draginja je tudi velika. Kar se tiče društva št. 657 SNPJ, tudi dobro raste in v blaginji ima že nekaj stotakov. Naj zadostuje, ker mi je pero nekam težko. — Jos. Madol.

Star aktiven član umri

Milwaukee, Wis. — Dne 27. februarja jutraj je umrl br. John Juvanc, član dr. Sloga št. 16, SNPJ. Bil je dober član jednote in sodrug, ki je bil aktiven pred leti v Kansaasu in pozneje v Clintonu, Ind. Blag mu spomin. — Poročevalec.

LISTNICA UREDNIŠTVA

La Salle, Ill., Poročevalec. — Za objavo imen morate privoliti svoj podpis v listu.

Detroit, Mich., P. J. — Poravnajte osebnosti doma.

Pueblo, Colo., Mike Dolinar. — Obrnite se na naslov slovenskega tednika, katerega naslov je: Slovenski tednik, calle Espinoza 2335, Buenos Aires, Argentina, So. America.

Cooperstown, N. Y., Rudolph Kriach. — Igre in knjige dobite pri Proletarcu. Pišite na naslov: Proletarec, 3639 W. 26th street, Chicago, Ill.

Trunkova zavijanja

Father Trunk piše o Prosveti in vatikanskem indeksu. Opazil je vest v Prosveti o dr. H. F. Osbornu, ki je priporočal revizijo Darwinovih hipotez o evoluciji človeka, katere so se izkazale napačne. Dr. Osborn ni rekel, da je dejstvo evolucije napaka, ker ga sam priznava in zagovarja, pač pa je omenil, da nekatere podrobnosti Darwinove descendence teorije ne ujemajo z njegovimi najnovejšimi ugotovitvami. Dr. Osborn je poglobil starost človeka nazaj na 50 milijonov let in smatra, da v človeških opicah ne smemo gledati sorodnikov človeka, kajti te opice so preveč oddaljene od človekovega prednika. To je vse, kar je rekel dr. Osborn. V njegovih besedah ne more biti nobene uthe, niti najmanjše bližine za fundamentaliste.

Rev. Trunk je potem opazil vest, da je v cerkvenem indeksu prepovedanih knjig tudi Darwinovo epohalno delo "Origin of the Species", v katerem je slavni učenjak objavil svoje prve teorije (takrat so še bile teorije) o evoluciji. Trunk pa zaključuje iz tega: Cerkev je pač vedela kaj dela, ko je prepovedala napako, katero danes vidi tudi dr. Osborn!

To je nesramno zavijanje dejstev. Dr. Osborn je sam doprinesel več dokazov za temeljno dejstvo evolucije, ki stoji danes nepobitno, dočim je cerkev prepovedala knjigo zaradi tega dejstva. Osborn popravlja le nekatere Darwinove detajle, cerkev pa pobija vse, kar je odkril Darwin in kar so za njim potrdili drugi učenjaki.

Saj je cerkev postavila na indeks tudi Kopernikovo knjigo o gibanju nebesnih teles, ki je amaterska, do Kopernik uči napako! Danes se "nezmojljiva" sveta cerkev ne upa več trditi, da je vrtenje zemlje okoli svoje osi in okoli sonca napaka! Če misli rev. Trunk uveriti svoje čitatelje, da je vse zmotno in lažljivo, kar prepove Vatikan, naj jim tudi pove slučaj o Kopernikovi knjigi. Čez nekaj let bo moral Vatikan umakniti tudi Darwinovo knjigo z indeksa!

Rev. Trunk se je že parkrat obregnil o Haecklovo razpravo "The Riddle of the Universe", ki je izhajala v Prosveti. Čital je iz zvitkih virov, da je bil Haeckel "znanstven slepar in potvarjalec" in za njimi ponavlja laž. Afera o tej zadevi je že stara in zaključena je bila s Haecklovo zmago že pred več kot dvajsetimi leti. Haeckel je dokazal jezuiton, da so oni sleparji in potvarjalci in pri tem ostalo. Ako se Trunku in njegovim trabahtom še ljubi pogrevati stare jezuitske laži, ne delajo. Znanosti, ki je veliko pridobila Haecklovimi deli, ne bo to nič škodilo.

Zakaj ni g. Trunk pošten v svojim polemikah?

Otroci si sami izbirajo hrano

Zanimiv eksperiment

Dr. Clara Davis v Chicagu je pred nekaterimi dnevi poročala o zanimivi poskušnji, ki jo je začela v Clevelandu in katero zdaj nadaljuje v Children's Memorial Hospitalu. Poskušnja se tiče otrok, ki si sami izbirajo jedila in o dobro počutju ter se debelijo kot prašički.

Dr. Davisova ima v eksperimentu trinajst otrok v starosti od osem mesecev do treh let. Vsako dete ima svojo mizo in stol in zvrz mize stoji postrežnica. Na mizo položi različna jedila kot razne lahke mesne jedi, jajca, krompir, korenje, repo, več vrst kaše, sladki in kislo mleko in raznovrstno sadje. Vsak otrok si nato sam vzame kar hoče: eno jed, dva ali od vsake nekaj, dokler ne pusti. Postrežnica ne sme z besedo niti gesto pomagati otroku do izbire, samo paziti mora, da otrok ne ne prevrne in da otroku poda, če iztegne roko po zaželeni stvari in ne more doseči. Namesto poskušanja je, da se vidi rezultat otrokove lastne izbire, ko ni pod vplivom matere ali druge osebe. In rezultat je dosežen že presenetljivo hitro.

Malokateri otrok si pomaga z vsemi jedmi. Navadno vzame le eno reč. Na primer eden otrok, ki je star dve in pol leta, jemlje vsak dan le trdno kuhana jajca — nekaj, česar mu ne bi mati nikdar dala. In otrok je zdrav in debel, da ga je veselo pogledati. Drugi otrok poje pri vsaki jedi 100 gramov sladkega čiča in 10 gramov zelenjave; tretji jemlje banane in piše mleko. Ena jed pa je, katero se noben otrok ne dotakne — špinata.

Dr. Davisova pravi, da otroci, ki so prej mizi prepuščeni sami sebi, jedo kot živali, toda vsak ima svoj posebni okus.

Ameriško življenje

96.

Povest o selitvi

Mike Tragni je stal na oglu ulice in gledal kako se nekaj seli iz njegovega stanovanja. Najprej so naložili na voz njegovo pohištvo in potem so naložili še njegovo ženo in vse skupaj odpravili daleč ven iz mesta. Zena njegovega brata in njena sestra sta nadzorovali selitev. Mike je zaključil, da je to proti postavi. Ako hočejo odpraviti njegovo pohištvo in njegovo ženo, bi vendar morali njega vprašati o dovoljenju. Ker niso nič vprašali, smatra on, da je bila to tatvina, če ne rop, in končno mu je bila tudi žena ukradena. Sirota je zdaj gotovo jetnica kje na farmi.

Ko je tako zaključil, je šel Mike na policijo in vse razložil. Policija je kmalu poizvedela za novi naslov pohištva in žene in sporočila k Mike sleden: Vaša žena pravi, da se tam dobro počuti, da je svež zrak in da lepo preživlja, nikar je ne nadlegujte več, ker je vtičila tolažila za ločitev.

Vesti iz Jugoslavije

Centralno tajništvo delavskih zbornic proti zahtevam gospodarskih krogov za revizijo socialne zakonodaje v Jugoslaviji

(Izvirno)
Ljubljana, začetkom febr. — Poročali smo že o zahtevah delodajalcev glede reforme socialne zakonodaje v Jugoslaviji, katere načrt so pred nekaj dnevi predložili ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Drinkoviću. O teh reformah se je bavilo skoro vse jugoslovansko časopisje in je dalo o tem tudi svoje precej obširne komentarje. O sami akciji se je izrazilo že več poslovalskih zbornic na tudi posameznih gospodarskih krogov bodisi obrtnikov, trgovcev ali industrijalcev. Nazadnje pa je prišla beseda tudi na delavce.

V ta namen je bila objavljena pomembna izjava centralnega tajništva Delavskih zbornic v Beogradu. Dobesedno pravi sledeče:

Glede na objavo delodajalskih predlogov v pogledu revizije socialne zakonodaje izjavlja Centralno tajništvo Delavskih zbornic za Jugoslavijo, da je ta objava nepopolna.

Iz objave v časopisih ni razvidno, da zahtevajo delodajalske korporacije, da se sme razgovarjati inspektor dela z delavci le v prisotnosti delodajalca ali njegovega zastopnika, da ne sme pregledati knjig in ostalih dokumentov, v kolikor se nanašajo na položaj delavstva; da se ne sme posluževati pri svojem poslu strokovnih pripomočkov; da ne sme izdajati odredb, ki se tičejo zboljšanja obratov v higijskem oziru in da je še nebroj drugih zahtev, ki bi onemogočile vsako delovanje inspektorjev dela, ako bi se jim ugodilo.

Iz objavljenih zahtev tudi ni razvidno, da se delodajalske korporacije protivoj izvedbi zavarovanja delavcev za primer onemoglosti in za primer starosti po zakonu, marveč zahtevajo, da se naj izvede to zavarovanje po uredbi, da zahtevajo, da naj pripevajo za nezgodno zavarovanje polovico tudi delavci. Po dosedanem zakonu gredo namreč prispevki za nezgodno zavarovanje izključno v breme podjetnika. Dalje zahtevajo, da mora prispevati za bolniško zavarovanje eno tretjino država.

Vse te zahteve stremijo dejansko za tem, da se upropasti celotno socialne zavarovanje.

Iz zahtev ni dalje razvidno, da predlagajo, da se zmanjšajo denarne dajatve v primeru bolezni in do pravice na nezgodno rento tako okrnjene, da bi na primer ne imel delavec, ki bi izgubil radi obratne nezgode eno roko, pravico do nikake rente.

Iz objavljenih zahtev istotako ni razvidno, da zahtevajo delodajalske organizacije odredbe o delovnem času v tej obliki, da bi bili podjetniki absolutni gospodarji v tem pogledu. Te zahteve tudi onemogočajo dojenje otrok materam-delavkam.

Vsa navedena vprašanja so pa za dva milijona delovnih moči v naši državi in radi tega tudi za celo državo eksistenčne važnosti. Radi tega je nespametno skrivati bistvene cilje in se izogibati javni diskusiji. Glede na to bi bilo umestno, da bi se priobčile zahteve delodajalcev res v celoti, ker bi šele tedaj bilo razvidno, kako dalekosežno so za delavstvo in vsa država.

Radovedni smo kaj bodo odgovorili na to zmerno toda iskreno izjavo centralnega tajništva Delavskih zbornic v Beogradu — gospodje poslovalski ter njihove korporacije. Videlo se bo, ker se ne da več izbegavati, kakor se je doslej, kdo je na ljudski strani in komu je na tem da jugoslovansko ljudstvo dobi socialno zakonodajo v najslabši in nesocialni obliki!

Trgovinska bilanca za leto 1929 aktivna za 237 milijonov dinarjev

Ljubljana, januarja. — Zadnja leta je trgovina v Jugoslaviji hiral vedno bolj. Niso pomagale ne ankete ne konferenice, ne trgovinski ugovori, ne porajanja. Carinska vojna je zadela jugoslovansko trgovino najbolj. Zdelo se je, da ne bo rešitve. Posebno zadnja leta so bila za trgovino v Jugoslaviji ta-

ko porazna, da je izgledalo priti do katastrofe.

Visoka pasivnost naše trgovinske bilance leta 1917 je resno ogrožala, saj je znašala skoro 890 milijonov dinarjev. Predlanskem pa je znašala pasiva nad milijardo 390 milijonov dinarjev.

Sele leto 1929 je prineslo nekaj pozitivnega v razvoj trgovinstva v Jugoslaviji. Topot je bila trgovinska bilanca prvokrat zopet aktivna.

Kakor poročajo iz Beograda, je naš uvoz lani znašal 7 milijard in pol, dočim je Jugoslavija po že danih podatkih v preteklem letu izvozila za skoraj 8 milijard dinarjev. Naša trgovinska bilanca je bila v preteklem letu za 327 milijonov aktivna.

Naš lanišnji uvoz je napram izvozu v letu 1928 nazadoval za 280 milijonov dinarjev, napram letu 1927 pa se je nekoliko povečal. Vendar pa je opaziti, da zadnja štiri leta razlike v našem izvozu niso znatnejše. Večji uvoz iz leta 1925 je le posledica manjše vrednosti dinarja, ki je bil šele v drugi polovici leta stabiliziran na sedanji višini. Izvoz leta 1927 pa je padel samo radi slabe letine.

Čim se je spravila nova letina, se je naš izvoz tako dvignil, da Jugoslavija ni samo krila narasle pasivnosti, temveč je še dosegla lep presežek izvoza.

Letos utegne biti še boljše, ker so dani za izboljšanje vsi predpogoji. Po dolgih kritičnih letih bo vendar enkrat nastala visoka aktivnost v jugoslovanskem trgovinstvu, kar je za Jugoslavijo vsekakor razveseljiv pojav.

Zločini in prestopki v letu 1929 v Mariboru

Vedno je kaj zanimivega v statistikah o zločinih in prestopkih. Kajti je resnica, da se po tem more meriti stanje civilizacije in kulture človeka. Kjer je veliko zločincev, tam je dosti izprijenih in docela pokvarjenih ljudi, tam je človeška stran najmanj — človeška. Vsak kraj, vsako mesto, vsaka država ima zločince. Maribor je ukrenjenega proti njim, toda še vedno so in bodo ostali. Sedanji družabni red pa ima v tem svoje največje zasluge.

Za Maribor je bila izdana pretekla dni statistika o zločinih. Lepe in malo razveseljeve številke so to. Zločinov je bilo: 189 tatvin, 53 goljufij, 17 težkih telesnih poškodb, 20 javnih nasilstev in 16 po zakonu o zaščiti države. Prestopkov in pregreškov je bilo 6.048. Na policijskem komisarijatu so zaprli v letu 1929 — 2478 oseb.

Z ozirom na Maribor, ki je malo mesteca, so te številke res nenavadno velike.

Priloge za veliki vseslovenski gasilski kongres v Ljubljani

Ljubljana, 12. febr. 1930.

V prvih dneh meseca avgusta letos se bo vršil v Ljubljani veliki vseslovenski gasilski kongres. Gasilci bodo prišli iz Čehoslovaške, Poljske in Bolgarije ter iz vseh delov in banovin naše države. Ze sedaj se vrše velike predpriprave za ta kongres, ki se ima izvršiti z velikim pompom, saj bo kongresu pokrovitelj sam kralj. 1. avgusta se bodo vršili uradni sprejemi gostov, zastopnikov in gasilskih čet. 2. avgusta bodo slovesno proslavili 60-letnico I. gasilskega društva v Ljubljani in nato odkrili nagrobni spomenik pokojnemu Barletu. Popoldne istega dne pa se bo vršilo zasedanje vseslovenske gasilske zveze. Zvečer bo banket in pevski koncert Glasbene Matice v Ljubljani in koncert muzike dravske divizije. Glavni dan kongresa pade na 3. avgust. Ta dan se bo vršila — na Kongresnem trgu velika manifestacija gasilstva po ljubljanskih ulicah. Nato bo slavnostno zasedanje v magistralni dvorani. Popoldne bodo velike gasilske vaje na Stadiumu. 4. avgust pa je določen za razne izlete na Gorenjsko, na Blej in Bohinj.

Avtobus s potniki se prevrnil pri Smarju. — Smarje pri Grosupljem ima jako napet in nevaren klanec. Zato se šoferji, ki niso veliki mojstri v svojem poklicu, skoroda boje peljati čezenj. Pa kljub veliki previdnosti se zgodijo nesreče. Tako se je pripetila v soboto zvečer 8. febr. zopet velika nesreča. Okoli pol osme ure je privozil veliki avtobus, ki prevažal potnike iz Ljubljane v Smarje in obratno. V avtobusu je bilo polno potnikov. Na avtobusu je nenadoma počila pnevmatika in voz se je prekucnil v velikem loku na travnik pod cesto. Ker je avtobus vozil z zmerno brzino, ni bila nesreča tako strahotna. Avtobus se je seveda razbil, trije potniki so bili težko ranjeni, več potnikov pa je opraskanih in lažje ranjenih. Od devetih najstih sta ostala samo dva nepoškodovana.

Vsi težje poškodovani potniki so bili odpržani v ljubljansko bolnico, kjer se sedaj zdravijo.

Kako se je "Svoboda" staremu kraju predstavila?

Ljubljana, dne 2. febr.

V ljubljanskem "Jutru", glasilo takozvane napredne Slovenije, je izšel dne 2. februarja t. l. med rubriko "Dopisi" sledeči inserat:

"All Right, Punce!"

Trije slovenski fantje — Amerikanci, bi v Vami radi dosegli. Resne ponudbe gospodičen med 18 in 25 letom. Tajnost zajamčena. Brez dolarjev seveda nismo. Pisma s sliko na upravo "Svobode", 2668 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill. N. America."

Well — prav dobro! S tem se vsaj ve, kaj je — program "Svobode".

Smrtna kosa. — V Celju je umrla na Kralja Petra cesti 8. t. m. v starosti 84 let posestnica Franciška Szekely. — V celjski javni bolnici so umrli: 7. t. m. 23letni pocestnikov sin Mihael Lokoček iz Sv. Ruperta nad Laškim, 8. t. m. 48letna dninarica Katarina Vicošnik iz Ljubnega in 10. t. m. 63letni Jozef Leskošek, dninar iz Razgora, občina Skofja vas pri Celju. — Pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah je umrl Ivan Sešerko, upokojeni narednik.

Problem priseljencev

Priseljeniški in naturalizacijski zakoni so vedno bolj komplicirani. Celotno ljudje, ki imajo dolgo izkušnjo in temeljito poznanje v teh zadevah, si morajo dostikrat beliti glave. Ni čuda, da priseljenec je dostikrat v zadregu in se mora obračati sem ali tja za nasvet. Srečen je, ako dobi pravi nasvet.

Ali celo v slučajih, kjer ni večjih komplikacij, kot navadno vlaganje te ali one prošnje v priseljeniških ali naturalizacijskih zadevah, ni stvar tako enostavna. Lahko je nasvetovati: "Za to prošnjo treba izpolniti tiskovino št. toliko in toliko." Najprej treba pridobiti si tiskovino. V mnogih slučajih — zlasti ako človek stanuje v kakem oddaljenem kraju — to pomenja zamudno časa, gostokrat zgrubo enodnevne mezde. Seveda lahko piše po tiskovino na pristojno oblast. Ali to tudi ni tako enostavno za priseljenca, ki težko dela ves dan. Potem pride izpolnitev tiskovine — treba izpolniti v angleščini mnoga vprašanja — in nekatere tiskovine imajo dolgo vrsto teh vprašanj, odgovor na katere dala preglednice dostikrat tudi človeku, ki ima višjo šolsko izobrazbo in zna dobro angleško.

Izmed raznih organizacij, ki pomagajo priseljencu preko teh in enakih težav, je Immigrant Information Bureau, 415—4th Avenue, New York City. Rojake bo zanimalo, da je ta urad sedaj pod vodstvom našega občnega znane rojaka, g. R. F. Hine, ki je znan kot eden najboljših ekspertov v naturalizacijskih in priseljeniških stvarih in o teh stvarih je mnogo pisal. Zato lahko pišete v svoji materinščini. Ta urad preskrbi potrebne tiskovine, jih izpolni in odpošilja na pravo mesto — brez ozira, kje stanujete. Na tak način si rojak pridobi denarja in časa. Mnogi se obračajo na ta urad tudi, da jim poišče dan in ime parnika, s katerim so prišli, kar je tudi velike važnosti za naturalizacijske in razne imigracijske prošnje.

Za one, ki živijo v New Yorku ali okoli, je urad poleg običajnih uradnih ur tudi odprt zvečer do 7. ure in v soboto popoldne do štirih — kar je jako ugodno za one, ki drugače ne bi imeli časa.

GLASOVI IZ NASELBIN

Kdo naj odredi primorske Slovence?

West Allis, Wis. — To vprašanje je zadnje čase zopet prišlo v ospredje. Več kot čudno se človeku zdi, ko sliši tako ponavljanje ali ko bi že rekel, brenkanje na stare strune. Ko bi dopisovalci prišli z dobrimi nasveti, da bi se iskala primorska pot, ki bi vodila do kakšne olajšave onim nesrečnim triptinom, kateri prenašajo duševne in fizične muke pod diktaturo fašizma, bi se jim človek pridružil, dasi danes nevidim se nobene poti, ki bi vodila do osvobodjenja. Ako bi se vodila stvarna polemika, ki bi vodila do tega, da bi se pojmi kolikor mogoče izčistili in da bi spoznali situacijo — tako kot v resnici obstoja, bi se s tem tudi spoprijeli za čas, ko bo prišel preobrat ali čas ko bo v resnici potrebno, da smo na njega pripravljeni. Ali na žalost ni temu tako. Smeo lahko trdim, da je bilo več kot 90 odstotkov dosedanjih dopisovalcev — ali kot se sami nazivajo rodoljubov — neodkritosrečnih, potem ni čuda, ako človek v njihova izvajanja dvomi.

Največ izmed njih vpije: "Denar imate pa nočete pomagati primorskim Slovincem." Sem pa tam nekateri tudi priporočajo eno ali drugo organizacijo v stari domovini, katere bi pomagale osvoboditi ali do osvobodjenja izpod fašizma itd.

Odgovarjati vsem tem bi bilo odveč, nekateri pa so tako nizkotni z izjavljanjem, da bi bila za nje prevelika čast, ako bi jim kdo odgovarjal; edini ki se mi zdi, da je bil odkritosrčen in da je imel resno voljo pomagati o nim nesrečnikom, je bil rojak Andrej Križmančič, ki ima dopis v Prosveti z dne 31. januarja. Ne mislim niti z daleka, da se jaz strinjam z njegovimi idejami, vendar pa mislim, da bi se dalo z njim voditi stvarno polemiko.

Med drugim omenja, da so v Jugoslaviji gotove organizacije primorskih Slovencev, katere bi pomagale svojim rojakom, med njimi Jugoslovanska Matice, Orjem in Primorska Soca. Pozabil pa je povedati, na kakšen način bi jim pomagale, ali pa mogoče ni hotel. Vsem je lahko znano dejstvo, da postoji med Jugoslavijo in Italijo rapalska pogodba, po kateri so primorski Slovenci izročeni Italiji brez rezervacije do svobodnega kulturnega razvoja.

Ako bi omenjene organizacije pomagale, bi to mogoče bilo le onim, ki so iz katerega vzroka prišli ali pribežali v Jugoslavijo, in bi jim bilo pomagano le smotno; vsi drugi, ki so ostali, pa bodo tlačeni še nadalje in tembolj, kajti čim več jih pride v Jugoslavijo, toliko več dajo priložnosti, da se fašisti naseljujejo na njih zemljo in s tem raste moč fašizma in huja diktatura. Torej je rojak A. Križmančič v zmoti, ako misli, da bi na ta način bilo kaj pomagano in obenem vstvarja napačno mnenje pri nerazodnih ljudih, ker ti vidijo samo denar, češ, lahko bi jim pomagali, pa nočejo. To mnenje se lahko doseže pri ljudih, ki imajo malo ali nič vpogleda v celotno situacijo.

Ako bi rojak A. Križmančič prišel z nasvetom, da se onim pribežnikom pomaga smotno in obenem vprašal slovensko javnost, kaj ona misli o tem, potem bi nihče ne dvomil v njegov pošten namen. Poslušati one odresenike, katerim so primorski Slovenci toliko kot lanski snežer samo vpijejo, "denar imate pa nočete pomagati," hočejo s tem le diskreditirati one poštenje rojake, ki so v resnici delali in še delajo za osvobodjenje primorskih Slovencev, kakor tudi za osvobodjenje vsega človeštva.

Kdor ima resno voljo pomagati primorskim Slovincem do osvobodjenja, naj najprvo pogleda, kje ima fašizem najboljše zaveznike. Boj naj naperi v smer, kjer čuti, da bo z bojem oslabiljeno ali onemogočeno delo nacionalnega fašizma in naj za to delo še druge sotrpinne pridobi. S tem se bo armada mislečih delavcev množila z vsakim dnevom in moč fašizma polagoma izgnila, kot je v zgo-

dovini izginilo stotine takih in še hujših tiranij.

Ker sem ravno pri tem, da se poišče pravega zaveznika fašizma, hočem vsaj delno podati svoje mnenje, kje ima fašizem najboljše oporo. Nešteto krat sem prišel z ljudmi v stiko, ki so bili napačno poučeni. Večina je mnenja, da je slednji Italijan tudi fašist obenem. To mnenje je popolnoma zgrešeno, kajti fašisti v Italiji so svojim lastnim rojakom požgali nad 200 delavskih domov, uničili delavske tiskarne, tisk in prepovali vsako opozicijsko stranko. Zategadelj je torej treba iskati zaveznike tam, kjer v resnici so. Podporniki fašizma so večidel med kapitalisti, imperialisti in klerikalci. Pri njih imata Mussolini in fašizem najboljše oporo.

Samo za hip se ozrimo v Evropo in videli bomo, da ima fašistična Italija med najbolj reakcionarnimi in klerikalnimi vladami svoje najboljše zaveznike. Dobila je Ogrsko, kjer admiral Horthy vlada s pomočjo kardinalov in škofov, kjer ima jo med drugimi barbarakimi odredbami in postavami, da človek lahko prisostvuje in gleda trpinčenja jetnikov. Nadalje ima zaveznika v Albaniji, kjer je Mussolini napravil Zoguja za kralja, ki vlada po fašistovski volji. Sedaj se je celo posrečilo Mussoliniju, da je dobil Avstrijo za zaveznika, da si še ni dolgo tega, ko je bilo tako ogorčenje in protesti proti zatiranju tirskih jetnikov, ki so morali premeniti nemaka imena na nagrobnihih spomenikih, kjer so počivala trupla že po 200 let. Toda avstrijski ministri predsednik Schober je podpisal pakt s Mussolinijem. Na čelu avstrijske vlade je še vedno prelat Seipel, torej klerikalec od nog do glave, ki skrbi, da si klerikalna hierarhija utrdi svoje pozicije; ljudski interesi so mu deveta briga. Tudi sam "sveti oče" papež je rekel ob priliki obiska milanskih studentov, da je sam Bog poslal Mussolinija, da vlada Italijo s pomočjo svete vere in fašizma.

Pred tremi leti je župnik v Kosani pri St. Petru na Krasu nedaleč od moje rojstne vasi, rekel na nekem zborovanju, da je Italija poslana od Boga, da osvobodi in vlada Slovence. Iz tega se razvidi, da ima Mussolini in njegove fašistovske tolepe najboljše zaveznike pri klerikalcih in podobni reakciji po celnem svetu. Naštel bi jih lahko še mnogo, toda je škoda prostora; tisti, ki hočejo videti, lahko vidijo, tistim, ki nočejo, pa itak ni pomoči.

Frank Candek.

(Dalje prihodnjik.)

Velika razstrelba

Elizabeth, N. J. — Tukaj se je pripetila dne 18. febr. velika nesreča, ki je zahtevala 63 delavskih žrtv, ki je v tovarni Standard Oil kompanije prišlo do velike eksplozije. Štirje delavci so bili na mestu ubiti, 59 pa je bilo ranjenih, oziroma obžganih. Ko to pišem — drugi dan po eksploziji — je podleglo poškodbam še sedem ponesrečenec in pričakuje se, da se to število še zviša. Nekateri izmed tistih, ki bodo ostali pri življenju, bodo trajno poškodovani.

Pri tej družbi dela več Slovencev, ki vsi spadajo k SNFJ. Ali k sreči ni prišel nihče od teh v nesrečo, v kolikor je razvidno iz prvih poročil. Oblasti sumijo, da je prišlo do eksplozije radi slabe cevi, iz katere je uhajal plin (to je bilo pozneje definitivno dognano, kar je že tudi bilo poročano v Prosveti. — Uredništvo).

Leo Bizjak, član društva 540.

Čikaška alika Hooverjeve prosperitete. V zadnjem hudem mrazu so brezdomovinci iskali zavetja tudi na policijskih postajah ameriške Sodome.

RAZNE VESTI

Brez dela in zaprt, ker ne more plačati alijmentov

Chicago. — Raymond Goberville, ki je bil ločen od svoje žene v zadnjem septembru, je bil v aredu aretiran, ker je zaostal s plačili alijmentov. Njegova bivša žena se je pritožila, da ji ni še tri mesece nič plačal. Goberville je povedal sodniku, da je že tri mesece brez dela. "Ako ne morem dobiti dela in plačati, moram pa v zapor", je odredil sodnik Robert Gentzel.

Konec februariskega poletja

Chicago. — Nenavadno toplo vreme, ki je prišlo Čikažane, da so opustili vrhne suknje in drevje je začelo brsteti, je bilo zaključeno v torek zjutraj potem, ko je v prejšnji noči grmel in bliskalo kakor meseca julija. Temperatura, ki je bila prejšnji dan 63 stopinj, je začela padati. Vremenski biro pravi, da že 69 let ni bilo tako toplega 24. februarja v tem kraju. Istega dne je bilo v St. Louisu 80 stopinj vročine.

Osem katoliških šolarčkov zgorelo s šolo in nuno vred

Winnipeg, Man. — Osem Indijancev, manj kot devet let starih, je zgorelo zadnjo sredo, ko je ogenj uničil katoliško nunsko šolo v Cross Laku, 400 milj severno od Winnipega. Nuna, šolska prednica, ki je hotela rešiti otroke, je tudi našla smrt v ognju.

Brezposelnost v Denverju

Denver, Colo. — Industrijska depresija ni prizanesla temu mestu, kot je razvidno iz poročila unijaskih uradnikov. 24% stavbkih in drugih delavcev je brez dela. Razume se, da je število brezposelnih delavcev, ki niso organizirani, še večje.

Rudarji zmagali

La Salle, Ill. — Stavka rudarjev v lasajskem okolišu je bila dobljena pod vodstvom illinoiske rudarske unije. Stavka je trajala dve leti in izvojevanje iste pomeni veliko pridobitev za rudarsko organizacijo.

Aretacije radikalnih delavcev

Boston, Mass. — Enajst članov radikalne krojaške organizacije je bilo te dni aretiranih, ker so delili letake v bližini neke krojaške delavnice, v kateri so delavci zastavljali za višjo mezdino in boljše delovne razmere.

Unijasko glasilo napada bankirje

Chicago. — "Federation News", glasilo Čikaške delavske federacije, primerja čikaške bankirje s morskimi razbojniki z razliko, da so bili zadnji kaznovani za svoje piratstvo, ako so bili zasačeni, dočim se bankirjem ne zgodi nič zlega, akopprav napravijo še večje zločine nad ljudstvom.

Hčerki svet

"Predvsem pa, hči, pazi nato, da si najdeš moža, ki bo plemenit, usmiljenega srca, obziren, skritka, zlata duša. Veš, tvoja mati je preveč gledala na denar."

Bestialni Henry Mates iz Washingtona je izgubil že vse lase.

PRAVA PRIPRAVA

PROTI PREHLADOM

Hudih prehladov sezona je sedaj. Človek s zaprtim nosom in v slabem stanju se ne more upirati temu. Tu je čisto navadni nasvet: Vzemite

TRINERJEVO GRENKO VINO

— pripravljeno od več zdravnikov — in rešite vaše telo vseh zaostankov v vaših žilah, ki ovirajo upor. Jemljite ga v malih količinah in redno, tjer se obranite nepotrebnih telesnih bolečin, o katerih se veliko ljudi pritožuje! "St. Louis, Mo. Nov. 9. — Trinerjevo grenko vino čudovito deluje. Jaz se počutim kot nov človek. E. Fabry." V vaših lekarnah. Vseore dobiti od Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

KUPON ZA BREZPLAČNI VZOREC

Dept. 28.

Ime

Ulica

Mesto, država

V Bostonu bodo in čili to leto zopet "revolucijo." Obhajali bodo namreč 300-letnico ustanovitve prve kolonije v Mass. Reakcionarni Bostončanom bodo prišli "na pomoč" puškarji iz Yorka, Pa., katere je videti na sliki.

Sir Arthur Conan Doyle:

IZGUBLJENI SVET

(THE LOST WORLD) Roman

"Well," se je oglašil naš tovariš, "tukaj sem."

Onstran brezdnja se je razlegel porogljiv grohot.

"Kaj pa, vem da si tukaj, angleški pes, a tukaj boš tudi ostal! Čakal sem in čakal, pa vendar je prišla moja ura. Teško se je vam zdelo priležiti navzgor, pa boste videli, da bo še težje priti navzdol. Ujeli ste se v mišnico, vi proklete prisrčki, vsi skupaj!"

Preveč smo obstrmeli, da bi mogli govoriti. Stali smo samo in začudeno gledali. Debeli odlomljena veja, ki je ležala v travi, nam je takoj povedala, kje je dobil Gomez vzvod, da je zvrnil v prepad naš most. Njegov obraz je izginil, a kmalu se je prikazal zopet, še bolj divji kakor poprej.

"Malo da vas nismo potolčili takrat s kamnom ob jami," je zopet zatulil, "a tako bo še boljše. Dalje časa bo trajalo pa vse več boste trpeli. Dež bo pobelil vaše kosti, pa nihče ne bo vedel, kje ležijo, da bi prišel in jih pokopal. Ko boš umiral, se le spomni Lopeza, ki si ga ustreli pred petimi leti ob reki Putomayo. Njegov brat sem, pa naj pride kar hoče, bom zdaj srečen umrl, ker sem maskeval njegov spomin." Besno nam je zašugal s pestjo in zopet izginil.

Če bi samo zadostil mehanec svoji maskevalnosti in potem pobegnil, bi se lahko srečno izmazal. A za latinske narode značilna otročja, nepremagljiva naklonjenost k bahavalnemu glumaštvu je postala zanj usodna. Roxton, ki si je v treh državah zaslužil primke Božje šibe, ni bil človek, ki bi se lahko dovolil tako zasmehovati. Mehanec, ki se je skrival za skalo, je lezel navzdol, a se preden se je spustil, je že stekel lord John ob robu planote in slednjile našel točko, odkoder je videl svoj cilj. Nato je počila njegova puška in začeli smo, da si nikogar nismo videli, stekel in trenutek pozneje zamolkli padec telesa. Roxton se je k nam povrnil z okamenelim obrazom.

"Potoval sem kakor slepi bedak," je rekel bridko. "Samo moja neumnost je vam vsem nakopala to nesrečo. Spomniti bi se moral, da dolgo ne pozabijo ti ljudje na krvno maskevanje, pa biti bolj oprezen."

"Kaj pa je z drugim mehanecem? Morala sta najbrž oba skupaj dvigniti deblo do robu?"

"Tudi drugega bi lahko ustreli, a rajši sem ga pustil. Morebiti ni bil udeležen. Morebiti pa bi vendar bilo boljše, če njemu vzeti življenje, ker — imate prav — tudi ta je moral pomagati."

Zdaj, ko smo bili na jasnem, se je spomnil vaak izmed nas, kako dvomljivo se je obnašal mehanec poprej, kako je stalno hotel zvedeti naše načrte, kako smo ga zasledili poleg našega šotora, kjer je prisluškoval, kako je včasih presenetil tega ali onega izmed nas njegov potuhnjeno sovražno pogled. Se vedno smo se pogovarjali in poskušali pretehtati naš novi položaj, ko je vzbudil našo pažnjo nov, čuden prizor, ki se je odigral globoko spodaj, sredi planjave.

Človek v beli obleki, ki je moral biti samo preostali mehanec, je letel, kot da bi mu bila smrt za petami. Takoj za njim, v nekoliko yardih razdalje, smo zagledali visoko, črno postavo Zamboja, našega zvestega zamorca. Baš ko smo gledali, je skočil beguncu na vrat in ga stisnil s rokami. Oba skupaj sta se zvrnila na tla. Prihodnji trenutek je že planil Zambo zopet na noge, pogledal nepremično stegnjenega človeka, nam veselo zamahnil s roko in na vso moč stekel nazaj proti nam. Bela postava pa je obležala sredi široke planjave in se ni več gibala.

Oba naša izdajalca sta jo izkupa, a zločin, ki sta ga storila, ju je preživel. Na noben

način se nismo mogli povrniti nazaj na šilasto skalo. Če smo bili poprej v vsem svetu doma, smo zdaj bili doma samo na planoti. Prišli smo v povsem drugačen in poseben položaj. Tam spodaj je ležala ravan, po kateri bi lahko prišli do naših čolnov. Še naprej, onstran megle, vijoličastega obzorja je tekla reka, ki je vodila v kulturni svet. A med tem in onim svetom ni bilo nobene zveze. Človeški razum ne bi bil zmožen izumiti načina, kako premostiti brezno od naše preteklosti. Sam samcati dogodek je popolnoma spremenil vse naše življenjske razmere.

V slinčnem trenutku sem najbolj spoznal, iz katerega testa so zgeneti moji trije tovariši. Ostali so, čeprav resni in zamišljeni, neomajno mirni. Za sedaj nicašar drugega nismo mogli početi, kakor potrpežljivo sedeti v senci grmovja in pričakovati Zambovega povratka. Kmalu se je izza skale prikazal njegov pošteni črni obraz in potem je zrastle vrh špice vsa njegova orjaška postava.

"Kaj naj storim?" je zaklical, "povejte, pa storim!" Lažje je bilo zastaviti to vprašanje kakor nanj odgovoriti. Samo eno je bilo nedvomno. Zamorec je ostal edina zanesljiva zveza med nami in ostalim svetom. Na noben način nas ne bi smel zapustiti.

"Ne, ne!" je zavpil, kot da bi čital naše misli. "Ne zapustim vas. Naj pride kar hoče, najdete me vedno tu. Samo Indijancev ne morem zadržati. Pravijo, da preveč kurupuri prebivajo na tem kraju pa hočejo iti domov. Zdaj sem z njimi sam pa jih ne morem zadržati."

Naši Indijanci so res večkrat kazali v zadnjem času, da so se naveličali potovanja in bi se prav radi povrnil domov. Razumeli smo, da ima Zambo prav pa jih ne bi mogli zadržati.

"Povej jim, Zambo, naj ostane vsaj do jutri, sem zaklical, "potem lahko z njimi pošljem pismo!"

"Dobro, sir! Obiljubujem, da že počakajo do jutri," je odgovoril zamorec. "A kaj naj zdaj storim za vas?"

Bilo je vse polno posla in zvesti fant ga je opravil izvrstno. Predvsem je odvezal pod našim vodstvom konopce, ki je bil ovit okoli nje, in vrgel konec nam. Vrv ni bila bolj debela kakor navadna vrv za obežanje perila, zato pa izredno močna; če nam tudi ni mogla nadomestiti mosta, lahko bi bila za nas neprocenljive vrednosti v slučaju, da bi zopet morali lažiti po skalovju. Na drugi konec konopca je potem navezal Zambo vrečo v živili, ki jo je privlekel na vrh, pa smo jo lahko potegnili na našo stran. S to nalogo bi lahko lahajal vsaj teden, če se tudi ne bi posrečilo dobiti nobenega drugega živila. Naposled se je spustil Zambo vnovič dol in je prinesel še dva svežnja z raznimi stvarmi, zaboj streliva in še druge potrebščine, katere smo vlekli s pomočjo konopca, ki smo ga vedno vrgli zamorcem nazaj. Šele sveder se je spustil v vznožje in nam zopet zagotovil za slovo, da bo že obdržal Indijance do prihodnjega jutra.

Na ta način sem porabil skoro vso prvo noč našega bivanja na planoti za popisovanje vseh naših doživljanj pri luči edine isčrbe, ki jo imamo.

Povečevali smo in se spravili spat tik ob robu planote, ko smo potolažili šajo z dvema steklenicama slatine, ki smo jo našli v zaboji med drugimi rečmi. Priti do vode je za nas življenjsko vprašanje, toda mislim, da ima celo neutrudljivi lord John za danes dosti doživljanj, pa sploh ni nihče izmed nas navdušen za takojšnje raziskovanje nepoznanega sveta. Nocoj nismo prižgali ognja in smo se potrudili ostati po možnosti tihi.

(Dolje prihajal.)

Marijana Zeljeznova-Kokalj: MODERNI PROBLEM

Bum, bum, bum!
"Ze zopet nekdo trka!" je dejal Vaso in nejevoljno rekel: "Izvolite!"

Prišleste so v sobo tri ljubke dame.

"O, gospod pisatelj, ne jezite se, če vas kar takole motimo!" je svede rekla blondina.

"Prosim!" je rekel pisatelj. Bilo mu je silno nerodno. "O, ljubki gospod pisatelj, gotovo nas poznate," je dejala črnka in ljubko našobila usta.

Bilo mu je neprijetno, ker dam ni poznal. Zajecel je: "Me prav veseli!"

Brunetka je zadrževala smeh in menila: "To je gospa inženjerka" in pokazala na črnko. "In ta blondinka je gospa zdravnikova, jaz pa profesorjeva soproga."

"Mislim, da ste same go-spodične," je vijučno rekel pisatelj.

"O!" so se zasmejale vse tri. Pisatelj je zardel in molčal.

Blondinka je dejala "Me smo odposlanke našega damega kluba "Mati", da Vas naprosimo za lep članek."

Vaso je bil v zadregi. Spomnil se je, da je kritik Linkar i-

menoval "Sentimentalno staro jablo, ki je slučajno na skrajni vejici odzelenela, pa si domišlja, da je zopet mlada! Treba bo iti prostovoljno med staro šaro..." Vaso je previdno zaključil in rekel: "Stopil sem v pokoj kot pisatelj!"

"Kaj pa še, ljubki gospod pisatelj!" so žvrgolele vse tri.

Pogledal je prvo, drugo, tretjo in vzdihnil: "Dane, prestav- versk sem za našo dobo! Zadnji romantik sem..."

"Kako romantično! Takega nam je treba!" je rekla črnka. Me bi rade sentimentalno črtico o problemu — materi!"

Pisatelj se je začudil. Ali so poznale na Cankarja in druge? Dejal je: "Morda bi pa katera izmed dam napisala črtico in jaz bi jo pregledal!"

Tedaj so se glasno zasmejale. Me in taka črtica, kaj pa mislite! Je živahno rekla brunetka. "Ne utegnemo premišljevati o takih problemih!"

"Mati — to vendar ni problem!" je zakliknil pisatelj.

"Seveda je, in še v modi je!" je pojasnila črnka.

"Ali niste matere, ker hočete, da bi možki opisali in rešili ta problem?"

"Seveda smo!" je rekla brunetka.

"No — potem pa veste!"

"Kaj še! Pisateljji so za to, da pišejo o materah!" je dejala črnka. Me ne znamo!"

"Kako pa odgajate otroke?" je radovedno vprašal pisatelj.

"Me?" se je čudila črnka. "Me jih sploh ne vgaajamo. Čemu so pa došle, pestunje, guvernante, učiteljice, društva, gledališča?"

"Oprostite!" je resno rekel pisatelj. "O takih materah ne znam pisati! Moj sin Igor je tudi pisatelj in razume današnje matere. K njemu pojdite!"

"O, ljubki gospod pisatelj, vi se zdaj jezite. Ne, ne od vas hočemo! Kdo je znal tako krasno popisati zločinčev mater kakor vi. Kako smo jokale."

Zasmilile so se mu dame. Bile so naivne kakor otroci, nikakor pa ne hudobne. Rekel je: "Napisal bom. Kakšen naslov želite?"

"Moderni problem!" so dejale vse tri hkratu.

Preden je zapisal, je bil sam. Sedel je k pisalni mizi in se zamislil. Njegova duša je tehtala svet, kjer zmaga tehnika, lukus, sport. "Ni težji od lista", si je dejal in zapisal z velikimi črkami:

Moderni problemi

Problem! Danes je vse problem. To je interesantna, kori- stna. Žena je problem, vedno de- ševje je problem, razne krize so

problem. Zakaj? Ljudem je dolg- čas ker žive izven normale in za- to jim je — problem.

Materinsko vprašanje — je moderni problem! In o tem naj pišem, kateri je zapisan v srcu vsakega človeka!

Ali pa ne znajo več čitati ču- dežnih črk srca? Ali pa ni danes mati več kakor mačeha in otrok več kakor lutka?

Mati, mati! kličem ti in grob se ti odpira. Nizdol od grlica greš med nas otroke.

Ze stojš pri ognjaku. Rdeča luč te živo slika. Z burkijami prestavljaš lonce v temnem ko- tu. Vsakdo premišljuje svoje.

Mati, povod si bila ti! Po hi- ši, po vrtu, po travniku, v polju. Hodila si med šumečim žitom kakor božji blagoslov.

Ljubila si nas in kako! Za vsa- kega bi dala srčno kri in tvoje prečute noči so bile nebeskelepe sanje bolnikov. Božala si in mo- mila. Toliko molila! O, tvoje mo- litve so bile rožna kita v majni- kovem oltarju.

In tvoja skrb, srebrna rosa in tvoja čista, preprosta duša — li- lije v polju.

Nisi klela, nisi poznala drugih želja, kakor da bi bila srečna tvoja deca.

Mati, čudo božje, svetinja mo- ja! K tebi sem romal v tihih no- čeh obupa, na tvojem grobu sem izplakal boli, v tvojem spo- minu živim, mati, kakor prerok, daljne sreče.

In ti, Sava, moja ženka!

Tam-le pri oknu je še vedno njena mizica. Sivala je, pletla, ko sem jaz pisal najžalostnejše utripe življenja. Vihar, so klica- li ljudje in vihar sem jim da- jal.

Tu pri meni je bilo tiho, tiho.

Včasih je zaigrala Sava na klavir, kako Mendelsohnovo, Griegovo, Chopinovo sanjjo. Za- drčeval sem sape, da bi bolj čul dušo skladateljevo in njeno.

Narodil se je Igor. Blažena je bila lepa, kakor svetnica. Še bolj pridno je šivala, pletla. "Za dva" je dejala važno in občudo- vala sva prve hlačke. Poljubila sva se takrat. Njena sreča je bila skrivnostna, nežna.

Šla sva v gledališče, bila je razposajena kakor otrok. Prepo- tovala sva Nemčijo, Francijo, I- talijo. Pobožno je sklepala roke, gledala in se čudila. Duša ji je živela. Ko sva se vrnila domov, je prižgala veliko stoječo svetilj- ko, da je bil kotiček ves vijoli- čast, prižgala samovar in vzdih- nila: "Vase, po svetu je lepo, a najlepše je pri samovarju v najinem kotičku in pri Igorju."

Igorjeva mladost je bila baj- na pesem. In ta pesem je utih- nila s dnem, ko so svede obseva- le blede lice, zatisnjene oči in st- snjena usta, ki so bile tako res- na: mamica je gledala večnost in preizkušala problem smrti.

Po dveh letih žalovanja se je Igor oženil.

Nevenka je ptčica, rožica, mamica pa ne. Igor trpi in mol- či.

Kolkokrat sede pod stoječo svetilko in vzdihne: "Matere so izumrle!"

Mali Bojan raste med igrača- mi, maminimi poljubi, guver- nantkami. Igra se, samo igra, njegovo življenje je velika igra, svet pa igralnica, manjka mu tople matrine ljubezni.

Zrastle bo in se ne bo čudil, da je mati — problem."

SEST ONI PREKO OCEANA
Najbrže in najhitrejša pot na potovanja na ameriški paradižnik
ile de France, 7. marca - 28. mar.
(P.M.) (P.M.)
PARIS, 21. marca - 11. apr.
(P.M.)

Najbrže pot po svetlobi. Vseboje je v prostoru kabin in vseh modernih udobnost. Pletla je slava fran- cusa kuhinje. Izredno nizke cene.

Venčanje, letovanje, gostinstvo, avio ali
FRENCH LINE
319 N. Michigan Ave.
Chicago, Ill.

KLOBASE
Zopet so tu prave domače klo- base, ravnotako kakor sta jih o- čel in mati doma delala. Cena je 38c funt. Denar se naj pošlje z naročilno. Poštnina plačana. Pišite na:
JOSEPH LESKOVAR
632 High Street, Racine, Wis.

MOGOČNA DVOJNIKA

Ko je lani Bremen, ki je sedaj sve- tovlasni parnik. Severnemakega Lloydja preplul ocean na devinskem po- tovanju, je vzbudila njegova nagla, njegova oprema in splošna zunanost občudovanje vsega sveta. Povsod so ga proslavljali kot čudež prekoce- anke navigacije. Njegova gladka plova in vožnja, ki je prekosila vse rekorde, sta ga postavila na vrh se- znahe.

Njegov dvojnik Europa, ki je bila splovljena pred par meseci, bo v kratkem dospela na svojem prvem potovanju v New York. Mogočna dvojnika bosta ponos oceana. S pri- hodom EUROPE bo Severnemake Lloyd uvedel redno tedensko ekspres- no službo z Evropo s svojimi velikimi parniki, Bremen, Europa in Colum- bus.

Istočasno bo uvedena de luxe ka- binska služba na štirih parnikih, ki so slovenski javnosti dobro znani in se jih s pridom poslužuje: Muen- chen, Berlin, Stuttgart in Dresden.

BREMEN in EUROPA sta najhi- trejša parnika, vsak ima 50.000 ton displaceenta, ogromen Atlantic pre- merita od New Yorka v manj kot petih dneh ter dospeta v Bremen v manj kot šestih dneh. Oni, ki potuje- lo na teh mogočnih dvojniki, lahko dospelo iz New Yorka v Ljubljano v sedmih dneh.

Recimo, da si ne morete vzeti več kot dva tedna počitnic pa bi radi šli v Evropo ter si ogledali London ali Pariz. Lahko odpotujete in preživite tri ali štiri dni v enem omenjenih mest, pa se lahko vrnete tekom dveh tednov, ki so vam na razpolago. Že ta rekord ni bil nikdar presežen.

Naglica in udobnost, varnost in gladka plova so najnovejše pridobitve mogočnih dvojniki. Zgrajena sta bila tako, da sta mirna sredi naj- bolj viharnega morja, valed nepro- dušnih oddelkov se ne moreta potopiti in celo rešilni čolni so opremlje- ni z vsami pripomočki, ki jih pozna moderna navigacija—celo z radiom.

Celo knjige bi bilo mogoče napi- sati o udobnosti in varnosti, ki je v vseh razredih na teh parnikih. Po- sebnost presenetljivi so pa prostori in udobnosti tretjega razreda. Ta raz- red na BREMENU in EUROPI je tretji samo po imenu. Potniki, ki so se vonili preko oceana pred vojno, bodo našli vso udobnost, ki si jo mo- reta želeli. Velike, sračne kabine za dve ali štiri osebe, udobne postelje s smehobelim perilom, takeca voda in osrčaje zadovoljstva, vse to je treba posebej omeniti. Obrednica je prostora- na in krasno urejena. Ujudni strež- niki vam strežejo vsakovrstno hrano. Hrana je izborna in obilna. Ob lepem vremenu se potniki zabavajo na pro- stornem promenadnem krovu. Izpre- hajajo se, igrajo igre ali pa sede v solcu. V službu neugodnega vre- mena nudijo družinski prostor vso priliko in gabavo. In tako vidite — naj bo solnce ali dež, prijetno potova- nje vam je zagotovljeno.—(Adv.)

Sloan's Liniment

Po dveh letih žalovanja se je Igor oženil.

Nevenka je ptčica, rožica, mamica pa ne. Igor trpi in mol- či.

Kolkokrat sede pod stoječo svetilko in vzdihne: "Matere so izumrle!"

Mali Bojan raste med igrača- mi, maminimi poljubi, guver- nantkami. Igra se, samo igra, njegovo življenje je velika igra, svet pa igralnica, manjka mu tople matrine ljubezni.

Zrastle bo in se ne bo čudil, da je mati — problem."

Opazno dete
"Dedek, ali imaš še kaj zob?"
— "Bogu bodi potoženo, Zlatko moj, čisto vse sem zgubil." —
"No, potem bodi tako dober in drži mi mojo žemljo z narezkom dokler se igram železnico."

Popustljivost
Gospa: "Da imate ljubke vojakove? Tako vas nikakor ne morem sprejeti v službo."
Kuharica: "Ah, prosim, milostiva, saj bi tu pa tam tudi kak takega skuhali, kar bi vi radi."

RICHMAN BROTHERS

Established 1879

114-118 South State Street
Nasproti Palmer House
CHICAGO, ILL.

Ako bi vi zamogli izgubiti le en dan v naših velikih tovarnah . . . in slediti korak za korakom izdelovanju Richman Brothers obleke, bi gotovo ne zahtevali nobenih drugih dokazov za njihovo izvrstnost kvalitete.

Videli bi najboljše vrste blago, krojeno z največjo paznostjo organizacije, ki ji ni para na tem svetu . . . 3800 izkušenih in izkušenih krojačev, ki so vsi tudi lastniki delnic te družbe . . . uslužbenci, čijih zvestobo mi čislamo kot našo največjo vrednost.

To je vzrok, da vam lahko damo največjo denarno vrednost, ki ste jo še kdaj dobili mogli pri kupovanju obleke . . . to je vzrok, da mi z veseljem jamčimo povrnitev vašega denarja, ako niste popolnoma zadovoljni pri nakupu naše obleke.

Vsaka vsakdanja obleka, suknja, Tu- xedo, ali praznična obleka v vseh Richman Brothers prodajalnah v Zdru- ževah se dobi povsod za eno in isto ceno.

ALL \$ **22.50**

THE RICHMAN BROTHERS CO.

114-118 SO. STATE STREET

NASPROTI PALMER HOUSE

CHICAGO, ILL.

MLADINSKI LIST JE TUDI ZA ODRASLE ALI STE NAROČINI NANJ?

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, kole- darje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nem- škem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J.
DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, unijako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTМЕНA POJASNILA